

Valstybinės mokesčių inspekcijos atsakymai į dažniausiai užduodamus klausimus

1. Ką pasirinkti, - IDV veiklą pagal pažymą, ar verslo liudijimą? Kokia veikla tinkamesnė: pagal individualios veiklos pažymą, ar pagal verslo liudijimą?

Laisvasis mokytojas, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo nuostatoje, švietimo bei mokymo savarankišką veiklą gali vykdyti įregistravęs individualią veiklą (pagal pažymą) arba individualios veiklos vykdymui įsigijęs verslo liudijimą.

Gyventojai, atsižvelgdami į visas apmokestinimui keliamas sąlygas ir įvertinę individualios veiklos vykdymo formų ypatumus, patys nusprendžia ir pasirenka priimtinausią individualios veiklos vykdymo formą. Mokesčių administratorius gyventojų sprendimų, vykdyti veiklą vienokia ar kitokia veiklos forma, negali įtakoti.

Individualios veiklos vykdymas įsigijus verslo liudijimą. Verslo liudijimą gyventojas gali įsigyti veiklos rūšims, kurios yra nurodytos Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašė (toliau – Sąrašas), patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1797 „Dėl Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių ir veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašo“. Laisvasis mokytojas neformaliojo švietimo savarankišką veiklą gali vykdyti įsigijęs verslo liudijimą veiklai „Kvalifikacijos tobulinimo ir papildomo mokymo veikla (įeina į EVRK klases 85.51; 85.52; 85.59)“. Šios veiklos rūšies verslo liudijimą įsigyjantis gyventojas prieš jį įsigydamas turi sumokėti savivaldybės tarybos nustatytą fiksuoto dydžio pajamų mokesťį.

Individualią veiklą įsigijus verslo liudijimą vykdančias gyventojas taip pat privalo mokėti PSD ir VSD įmokas.

Individualios įregistruotos veiklos vykdymas pagal pažymą. Gyventojas, pageidaujantis įregistruoti individualią veiklą pagal pažymą turi pateikti mokesčių administratoriui tinkamai užpildytą Įregistravimo į Mokesčių mokėtojų registrą/išregistravimo iš Mokesčių mokėtojų registro prašymo formą REG812 (toliau – Prašymo REG812 forma). Prašymo REG812 forma patvirtinta VMI prie FM viršininko 2013 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. VA-36 „Dėl fizinių asmenų įregistravimo į Mokesčių mokėtojų registrą/išregistravimo iš Mokesčių mokėtojų registro taisyklių patvirtinimo“. Prašymą REG812 gyventojas turi pateikti teritorinei valstybinei mokesčių inspekcijai (toliau – TVMI) pagal gyvenamąją vietą, kurią yra deklaravęs Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka.

Laisvasis mokytojas neformaliojo vaikų švietimo bei mokymo savarankišką veiklą gali vykdyti įregistravęs individualią veiklą (pagal pažymą) Ekonominės veiklos rūšies klasifikatoriaus kodu 85.52 ir 85.59. Mokestiniam laikotarpiui (kalendoriniams metams) pasibaigus, iki kitų metų gegužės 1 d. turi deklaruoti pajamas, pateikdamas metinę pajamų deklaraciją (GPM308 forma) ir nuo apmokestinamųjų pajamų (t. y. skirtumo tarp gautų (uždirbtų) pajamų ir patirtų išlaidų) sumokėti 15 proc. pajamų mokesťį.

Individualią įregistruotą veiklą pagal pažymą vykdančias gyventojas taip pat privalo mokėti PSD ir VSD įmokas.

2. Kur kreiptis asmeniui, norinčiam dirbti laisvuju mokytoju?

Asmuo, pageidaujantis savarankiškai dirbti laisvuju mokytoju, t. y. vykdyti laisvojo mokytojo veiklą gali įregistruoti individualią veiklą pagal pažymą arba įsigyti verslo liudijimą.

Pasirinkus įsigyti verslo liudijimą. Valstybinėje mokesčių inspekcijoje įgyvendintas vieno langelio principas, todėl gyventojas dėl verslo liudijimo įsigijimo gali kreiptis į bet kurią TVMI. Gyventojai verslo liudijimus gali įsigyti, taip pat pratęsti/pakeisti ar nutraukti, ir elektroniniu būdu, prisijungę prie asmeninės mokesčių mokėtojo erdvės — **Mano VMI**, naudodami savo e. bankininkystės duomenis ar kitas išorines priemones, e. parašą ar VMI išduotas prisijungimo korteles.

Pasirinkus įregistruoti individualią veiklą pagal pažymą. Dėl veiklos įregistravimo gyventojai gali kreiptis į TVMI arba prašymą įregistruoti individualią veiklą pagal pažymą pateikti:

1. prisijungus prie e. VMI portalo autorizuotų elektroninių paslaugų srityje Mano VMI;
2. užpildžius popierinius prašymus, juos tiesiogiai įteikti arba išsiųsti paštu VMI pagal mokesčių mokėtojo gyvenamosios vietos adresą.

Galiojantys teisės aktai nenumato prievolės, minėtam asmeniui, įregistruoti juridinį asmenį.

3. Kiek man kainuos: IDV veiklos pažymėjimas, verslo liudijimas?

Dėl verslo liudijimo kainos. Verslo liudijimų kainas, t. y. metinius fiksuotus pajamų mokesčio dydžius tvirtina kiekviena savivaldybė atskirai, todėl kiekvienoje savivaldybėje jie būna skirtingi. Savivaldybių tarybos metinius fiksuotus pajamų mokesčio dydžius nustato kiekvienai veiklos rūšiai, kurie yra nustatomi 3 dydžių:

1 dydis – fiksuotas pajamų mokesčio dydis (eurais per metus), kai renkama veiklą vykdyti neribojant veiklos teritorijos;

2 dydis – fiksuotas pajamų mokesčio dydis (eurais per metus), kai renkama veiklą vykdyti visoje Lietuvos Respublikoje, išskyrus Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Palangos, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus miestų savivaldybių ir Neringos savivaldybės teritorijas bei Marijampolės savivaldybės Marijampolės miesto teritoriją;

3 dydis – fiksuotas pajamų mokesčio dydis (eurais per metus), kai renkama veiklą vykdyti konkrečios savivaldybės teritorijoje.

Mokėtinas fiksuotas pajamų mokesčio dydis apskaičiuojamas proporcingai VL galiojimo laikotarpiui. Dienos įmoka apskaičiuojama taip: savivaldybės nustatytas metinis fiksuotas pajamų mokestis dalijamas iš metų kalendorinių dienų skaičiaus (2015 m. iš 365), tada gautas dalmuo dauginamas iš veiklą vykdyti pageidaujimų dienų skaičiaus, ir suapvalinta gautoji sandauga bus apskaičiuotas privalomas mokėti fiksuotas pajamų mokesčio dydis.

Informaciją apie savivaldybių tarybų nustatytus (patvirtintus) fiksuotus pajamų mokesčio dydžius yra skelbiama VMI prie FM interneto svetainėje adresu <http://www.vmi.lt/cms/web/kmdb/1.4.10.1>

Dėl įregistruotos individualios veiklos pagal pažymą. Individuali veikla pagal pažymą yra įregistruojama nemokamai, pateikiant prašymo REG812 formą.

4. Kokie veiklų kodai turėtų būti nurodyti IDV veiklos dokumentuose?

Pasirinkus įsigyti verslo liudijimą. Laisvasis mokytojas švietimo bei mokymo savarankišką veiklą gali vykdyti įsigijęs verslo liudijimą veiklai „Kvalifikacijos tobulinimo ir papildomo mokymo veikla (įeina į EVRK klases 85.51; 85.52; 85.59)“.

Pasirinkus įregistruoti individualią veiklą pagal pažymą. Laisvasis mokytojas neformaliojo vaikų švietimo bei mokymo savarankišką veiklą gali vykdyti įregistravęs individualią veiklą (pagal pažymą) Ekonominės veiklos rūšies klasifikatoriaus kodu 85.52 ir 85.59.

5. Ar galima, kol nežinai grafiko dirbti pagal pažymą, o kai bus aiškus grafikas, išsiimti verslo liudijimą?

Galima. Svarbu, kad gyventojas, veiklos vykdymo laikotarpiu turėtų galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę teikti minėtas paslaugas. Tačiau, jei, įsigijus verslo liudijimą, įregistruota individuali veikla nebus išregistruota, nors ji vykdoma ir nebus, gyventojas privalės mokėti privalomojo sveikatos draudimo minimalias įmokas (skaičiuojant po 29 Eur per mėnesį, kuriuos jis galės sumokėti metams pasibaigus iki kitų metų gegužės 1 dienos).

6. Ką reikia pateikti VMI (licenzijas, kvalifikaciją įrodančius dokumentus ir pan.)?

Mokesčių administratoriaus funkcija yra tikrinti individualią veiklą vykdančių gyventojų mokestinių prievolių įvykdymą, tačiau tikrinti gyventojų kvalifikaciją ar teikiamų paslaugų kokybę mokesčių administratorius neturi įgaliojimų, todėl nereikalauja pateikti dokumentų įrodančių kvalifikaciją ar išsilavinimą. Svarbu, jog veiklos vykdymo laikotarpiu toks asmuo turėtų įregistravęs individualią veiklą pagal pažymą ar įsigijęs verslo liudijimą.

7. Dar nežinau kaip dirbsiu, koks bus darbo grafikas: kuri veikla tinkamesnė?

Gyventojas, pageidaujantis teikti minėtas paslaugas, turi pats pasirinkti priimtinausią, jo veiklos vykdymui, formą, atsižvelgęs į visas apmokestinimui keliamas sąlygas.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad gyventojas, pageidaujantis įsigyti verslo liudijimą, iki laikotarpio, kuriam norima įsigyti verslo liudijimą, pradžios privalo pateikti prašymą dėl verslo liudijimo įsigijimo, kuriame turi nurodyti tokius duomenis, kaip pageidaujamas veiklos vykdymo laikotarpis – nurodomi mėnesiai ir dienos, kuriais norima vykdyti veiklą (kai įsigyjamas paslaugų veiklos verslo liudijimas, tai nurodytas laikotarpis negali būti trumpesnis nei 5 kalendorinės dienos, kurios neprivalo eiti paeiliui), taip pat veiklos rūšies, kuria norima verstis įsigijus verslo liudijimą, pavadinimas bei pasirenkama veiklos vykdymo teritorija (neribojant veiklos teritorijos arba visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, išskyrus Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Palangos, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus miestų savivaldybių ir Neringos savivaldybės teritorijas bei Marijampolės savivaldybės Marijampolės miesto teritoriją, arba konkrečios savivaldybės teritorijoje).

8. Kiek galioja individualios veiklos pažyma, verslo liudijimas? Ar galima ją sustabdyti?

Verslo liudijimo galiojimo laikotarpis. Paslaugų verslo liudijimai išduodami pageidaujama kalendorinių metų laikotarpiui (skaičiuojamam dienomis), bet ne ilgiau kaip kalendoriams metams ir ne trumpiau kaip 5 kalendorinėms dienoms, kurios neprivalo eiti paeiliui, t.y. gyventojas gali pasirinkti veiklą vykdyti bet kokias kalendorinių metų 5 dienas. Sustabdyti veiklos vykdymą įsigijus verslo liudijimą nenumatyta, tokia veikla, pateikus prašymą gali būti nutraukiama.

Individualios įregistruotos veiklos vykdymo pažymos galiojimas. Individualios veiklos vykdymo pažyma yra išduodama neribotam laikotarpiui, todėl gyventojas, pageidaujantis veiklą nutraukti, turėtų pateikti prašymo formą REG812 ir informuoti mokesčių administratorių apie nutraukiamą veiklą. Individuali veikla pagal pažymą gali būti sustabdyta tik tėvystės pašalpų gavimo laikotarpiu, pagal Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos VMI elektroniniu būdu pateiktą informaciją apie mokesčių mokėtojo vykdomos individualios veiklos sustabdymo laikotarpį. Tokiu atveju prašymo forma dėl laikino individualios veiklos sustabdymo neteikiama.

9. Ar pagal IDV veiklą dirbantis asmuo gali dirbti keliose skirtingose savivaldybėse?

Kai įsigyjamas verslo liudijimas. Gyventojas pateikdamas prašymą įsigyti verslo liudijimą turi nurodyti pasirenkamą veiklos vykdymo teritoriją, jei pasirenkama veiklą vykdyti :

- 1) neribojant veiklos teritorijos, tai veikla gali būti vykdoma visose savivaldybėse,
- 2) visoje Lietuvos Respublikoje, išskyrus Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Palangos, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus miestų savivaldybių ir Neringos savivaldybės teritorijas bei Marijampolės savivaldybės Marijampolės miesto teritoriją, tai veikla gali būti vykdoma visose savivaldybėse, išskyrus Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Palangos, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus miestų savivaldybių ir Neringos savivaldybės teritorijas bei Marijampolės savivaldybės Marijampolės miesto teritoriją,
- 3) veiklos vykdymo vieta pasirenkama konkrečiai savivaldybė, tai veikla gali būti vykdoma tik toje konkrečioje savivaldybės teritorijoje.

Kai įregistruojama individuali veikla pagal pažymą. Galiojantys teisės aktai neįpareigoja gyventoją, įregistravusio individualią veiklą pagal pažymą, teikti minėtas paslaugas tik vienoje konkrečioje savivaldybėje. Todėl minėtas gyventojas, savo nuožiūra, gali teikti paslaugas visose savivaldybėse.

Dėl gaunamų pajamų ir išlaidų apskaitymo

10. Ar reikia turėti kokią nors dokumentų apskaitą? Gal galit parekomenduoti kokias nors apskaitos formas?

Buhalterinė apskaita išigijus verslo liudijimus. Verslo liudijimus išigijusių gyventojų buhalterinės apskaitos tvarka nustatyta Gyventojų, išigijusių verslo liudijimus, buhalterinės apskaitos taisyklėse (toliau – Taisyklės), kurios patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 415 „Dėl Gyventojų, išigijusių verslo liudijimus, buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo“ (2014 m. gruodžio 3 d. įsakymo Nr. 1K-420 redakcija; toliau – FM įsakymu Nr. 415). Verslo liudijimą išigijęs laisvasis mokytojas, kuris veiklos pajamoms apskaityti nenaudoja kasos aparato, privalo pildyti Gyventojų, išigijusio verslo liudijimą, **pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalą** (toliau – Žurnalas). Žurnalo forma pateikta minėtų Taisyklių priede, o jo pildymo tvarka patvirtinta FM įsakymu Nr. 415. Verslo liudijimus išigiję gyventojai pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalą gali pasigaminti (atsispausdinti skelbiamą žurnalo formą VMI prie FM svetainėje http://www.vmi.lt/cms/web/kmdb/1.4.10.5.2#Scroll_613) arba įsigyti blankų leidyklų parduotuvėse.

Buhalterinė apskaita įregistravus individualią veiklą pagal pažymą.

Gyventojas, įregistravęs individualią veiklą pagal pažymą, pildo pajamų–išlaidų apskaitos žurnalus, kuriuose fiksuoja gautas (uždirbtas) veiklos pajamas ir veiklos vykdymui faktiškai patirtas išlaidas. Atkreipiame dėmesį, kai gyventojas vykdo individualią veiklą pagal pažymą ir yra pasirinkęs individualios veiklos išlaidomis laikyti 30 proc. gautų (uždirbtų) individualios veiklos pajamų, jis turi pildyti gyventojų individualios veiklos pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalą, registruodamas individualios veiklos pajamas, o minėto žurnalo išlaidų dalies gali ir nepildyti.

11. Kokius dokumentus reikia kaupti vykdant IDV (čekius, sąskaitas faktūras, sutartis (jei iš laisvojo mokytojo perka paslaugas) ir pan.?)

Vykdamas individualią veiklą išigijus verslo liudijimus, laisvasis mokytojas paslaugas gaunančiam asmeniui paprašius dokumento, turi pateikti Prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvitą, kuris turi būti surašomas 2 egzemplioriais (vienas paslaugos gavėjui, kitas lieka pardavėjui). Paslaugos pardavėjas išrašyto kvito savąjį egzempliorių turi saugoti 5 metus po tų metų, kuriais jie išrašyti.

Vykdamas įregistruotą individualią veiklą pagal pažymą, laisvasis mokytojas privalo saugoti visus apskaitos dokumentus, kuriais pagrindžiamos pajamos ir išlaidos, apskaitos registrus – pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalus – teisės aktuose nustatytą laiką – ne mažiau kaip 10 metų. Gyventojai, pasirinkę apmokestinamąsias individualios veiklos pajamas apskaičiuoti Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 18 straipsnio 12 dalyje nustatyta tvarka, neprivalo saugoti apskaitos dokumentų, kuriais pagrindžiamos išlaidos. GPMĮ 18 str. 12 dalyje nustatyta alternatyvus individualios veiklos išlaidų atskaitymo iš individualios veiklos pajamų būdas, pagal kurį veiklos išlaidomis galima laikyti 30 proc. gautų (uždirbtų) individualios veiklos pajamų sumos.

12. Kokį dokumentą privalau duoti mokėtoju (tėvams), kai gaunu pinigus už paslaugą?

Isigijus verslo liudijimą. Laisvasis mokytojas privalo turėti ir apskaitoje naudoti Prekių (paslaugų) **pirkimo pardavimo kvitus – forma FR0508** (toliau – Kvitai). Kvitų forma ir pildymo tvarka patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 379 „Dėl prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvito formos bei šių kvitų pildymo taisyklių patvirtinimo“ (2014-10-31 įsakymo VA-119 redakcija) Kvitų formų galima įsigyti blankų leidyklų parduotuvėse arba atsispausdinti pagal VMI interneto svetainėje pateikiamą formą (<http://www.vmi.lt/cms/formos?>, nurodant formos kodą FR0508)

Įregistravus individualią veiklą pagal pažymą. Individualią veiklą pagal pažymą vykdantys asmenys klientui privalo išduoti sąskaitą faktūrą, PVM sąskaitą faktūrą (jei jis yra arba privalo būti įregistruotas PVM mokėtoju) arba kasos aparato kvitą (jei naudoja kasos aparatą).

13. Ar privalėsiu deklaruoti pajamas? Kaip, kada?

Pajamų deklaravimas vykdant veiklą tiek išsigijus verslo liudijimą, tiek įregistravus individualią veiklą pagal pažymą. Mokestiniu laikotarpiu (kalendoriniais metais), tiek verslo liudijimus išsigiję, tiek įregistravę individualią veiklą pagal pažymą, laisvieji mokytojai, nepriklausomai nuo to, ar tuo mokestiniu laikotarpiu gavo individualios veiklos pajamas, ar jų negavo, privalo iki kitų metų gegužės 1 dienos pateikti metinę pajamų deklaraciją (GPM308 forma). Per mokestinį laikotarpį iš individualios veiklos gautos pajamos nurodomos GPM308 formos deklaracijos V priede (pajamos gautos iš įregistruotos veiklos nurodomos V priedo I dalyje, pajamos gautos iš veiklos pagal verslo liudijimą nurodomos V priedo II dalyje).

Dėl mokesčių

14. Kokius ir kiek mokesčių reikės sumokėti valstybei?

Isigijus verslo liudijimą mokama.

1. Fiksuotas pajamų mokestis, kuris turi būti sumokėtas iki verslo liudijimo išdavimo dienos. Privalomas mokėti fiksuoto mokesčio dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į numatomas veiklos vykdymo dienas, pasirinktą veiklos vykdymo teritoriją bei pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 6 straipsnio 4 dalį savivaldybių tarybų nustatytas lengvatas.

2. privalomojo sveikatos draudimo (toliau – PSD) įmokos, kurios sudaro 9 proc. nuo minimalios mėnesinės algos (toliau – MMA), t. y. per metus ne mažiau kaip 9 proc. nuo 12 MMA (nuo 2015-07-01 mėnesinė PSD įmoka — 29 Eur (9 proc. x 325 Eur). Mėnesio PSD įmokos turi būti sumokėtos iki atitinkamo kiekvieno mėnesio paskutinės dienos, tačiau, kai verslo liudijimą išsigijęs gyventojas dar kartu gauna ir darbo užmokesčio pajamų arba (ir) patenka į apdraustųjų valstybės lėšomis sąrašą turi teisę PSD įmoką sumokėti iki kitų metų, einančių po mokestinio laikotarpio, gegužės 1 dienos (tokie gyventojai turi mokėti tik už tas kalendorinio mėnesio dienas, kuriomis turėjo galiojantį verslo liudijimą (dienos įmoka apskaičiuojama proporcingai).

3. valstybinio socialinio draudimo (toliau – VSD) įmokos, kurios sudaro 50 proc. bazinės pensijos dydžio, yra 54 Eur per mėnesį. VSD įmokos apskaičiuojamos proporcingai išduodamo verslo liudijimo galiojimo laikotarpiui (taikant kalendorinių dienų skaičių). VSD įmokos mokamos prieš verslo liudijimo išsigijimą, kai verslo liudijimas išsigijamas trumpesniam nei 3 mėnesių laikotarpiui, o kai verslo liudijimas išsigijamas 3 mėnesių ar ilgesniam laikui, tai iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 15 dienos.

Sąlygos, kuriomis verslo liudijimus turintys asmenys gali VSD įmokų nemokėti, numatytos 1991 m. gegužės 21 d. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 (nauja redakcija 2004 m. lapkričio 4 d. Nr. IX-2535) 8 straipsnio 2 dalyje.

Įregistravus individualią veiklą pagal pažymą. Apmokestinamosios pajamos (skirtumas tarp gautų (uždirbtų) pajamų ir patirtų išlaidų), gautos iš veiklos, priskirtos EVRK klasėms 85.52 ir 85.59, apmokestinamos taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą, o gautos iš trenerių veiklos priskirtos EVRK klasei 85.51, apmokestinamos 5 proc. pajamų mokesčio tarifu. Apskaičiuojant individualios veiklos apmokestinamąsias pajamas, iš pajamų gali būti atimami GPMĮ 18 straipsnyje nurodyti su individualios veiklos pajamų gavimu ar uždirbimu susiję leidžiami atskaitymai. Taip pat galima pasirinkti alternatyvų individualios veiklos išlaidų atskaitymo iš individualios veiklos pajamų būdą, nustatytą GPMĮ 18 str. 12 dalyje, t.y. leidžiamais atskaitymais laikyti 30 proc. gautų individualios veiklos pajamų sumos.

Neformaliojo vaikų švietimo bei mokymo savarankišką veiklą įregistravę fiziniai asmenys taip pat turi mokėti valstybinio socialinio draudimo (toliau – VSD) ir privalomojo sveikatos draudimo (toliau – PSD) įmokas. Bendras VSD įmokų tarifas – 28,5 proc. (26,3 proc. pagrindinei ir papildomai pensijos dalims ir 2,2 proc. ligos ir motinystės socialiniam draudimui). Asmenų, kurie verčiasi individualia veikla, socialinio draudimo įmokų bazę sudaro 50 proc. individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų (neatėmus privalomojo sveikatos draudimo ir valstybinio socialinio

draudimo įmokų) suma, kuri kalendoriniais metais negali būti didesnė negu 48 einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžių suma ($434 \times 48 = 20\,832$).

Neformaliojo vaikų švietimo bei mokymo savarankišką veiklą įregistravę fiziniai asmenys moka 9 proc. dydžio PSD įmokas nuo sumos, nuo kurios skaičiuojamos ir VSD įmokos, t.y. nuo 50 proc. individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų (neatėmus PSD ir VSD įmokų) sumos. 9 proc. dydžio PSD įmokos nuo minimaliosios mėnesinės algos mokamos kas mėnesį iki paskutinės mėnesio dienos. Nuo 2015 m. liepos 1 d. nustatyta minimali mėnesinė alga – 325 eur, todėl kas mėnesį mokama PSD įmoka lygi 29 Lt (9 proc. x 325 eur). Pasibaigus kalendoriniams metams, PSD įmokos perskaičiuojamos ir primokamas skirtumas, jeigu individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų suma, nuo kurios skaičiuojamos VSD įmokos, didesnė nei 12 minimalių mėnesinių algų.

15. Ar reikia mokėti mokesčius, jei jie jau sumokami pagrindinėj darbovietėj (pvz. SODRA)?

Isigijus verslo liudijimą. Kai gyventojas gauna su darbo santykiais susijusių pajamų ir įsigyja verslo liudijimą, tai nepriklausomai nuo to, kad yra gaunamos su darbo santykiais susijusios pajamos, prieš išduodant verslo liudijimą turi būti sumokamas apskaičiuotas fiksuotas pajamų mokestis. Toks laisvasis mokytojas neprivalo mokėti VSD įmokų, o PSD įmokas turi mokėti tik už veiklos vykdymo dienas, kurios turi būti sumokėtos iki kito mokestinio laikotarpio gegužės 1 dienos.

Iregistravus individualią veiklą pagal pažymą. Gyventojas, įregistravęs individualią veiklą pagal pažymą, nepriklausomai nuo to, jog dirba ir mokesčius sumoka pagrindinėje darbovietėje, gavęs (uždirbęs) individualios veiklos pajamų taip pat turėti mokėti visus prieš tai paminėtus mokesčius. Atkreipiame dėmesį, jog, minėtas gyventojas mokestiniu laikotarpiu gali nemokėti mėnesinių 29 eurų PSD įmokų, nes yra draudžiamas pagrindinėje darbovietėje. Tačiau metams pasibaigus iki gegužės 1 dienos 9 proc. PSD, nuo 50 proc. apmokestinamųjų veiklos pajamų, turės būti apskaičiuotas ir sumokėtas.

16. Kaip reikia sumokėti mokesčius, kada ir kam?

Isigijus verslo liudijimą gyventojas turi sumokėti:

1. Fiksuotas pajamų mokestis turi būti sumokėtas į vieną iš VMI prie FM biudžeto pajamų surenkamųjų sąskaitų, nurodytų VMI prie FM interneto tinklalapyje <http://www.vmi.lt/cms/biudzeto-pajamu-surenkamoji-saskaita>. Pajamų mokestis turi būti sumokėtas iki verslo liudijimo išdavimo dienos. **Įmokos kodas 1461.**

2. VSD įmokas verslo liudijimą įsigyjantis gyventojas turi sumokėti į vieną iš Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Fondo lėšų sąskaitų galima sumokėti elektroninės bankininkystės būdu, taip pat ir visose Lietuvos Respublikos kredito įstaigose, „Perlo“ terminaluose bei Lietuvos pašto klientų aptarnavimo skyriuose ir paštuose. Mokėjimo dokumentuose turi būti nurodytas draudžiamą asmens kodas arba draudėjo kodas, taip pat – įmokos pavadinimas (Pensijų socialiniam draudimui tik pagrindinei pensijos daliai 50 % bazinės pensijos) ir įmokos kodas – 261 (jei mokami delspinigiai - 262, jei mokamos baudos už neteisėtai sumažintas įmokas –263). Apskaičiuotos įmokos mokamos į Sodros surenkamąsias sąskaitas, kurias galima rasti [:http://www.sodra.lt/surenkamosios-saskaitos](http://www.sodra.lt/surenkamosios-saskaitos). Smulkesnę informaciją galima rasti www.sodra.lt.

3. PSD įmokas, vykdant veiklą įsigijus verslo liudijimus, administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija. PSD įmoka sumokama į vieną iš VMI prie FM biudžeto pajamų surenkamųjų sąskaitų, nurodytų VMI prie FM interneto tinklalapyje <http://www.vmi.lt/cms/biudzeto-pajamu-surenkamoji-saskaita>, įmokos kodas 1891.

Iregistravus individualią veiklą pagal pažymą. Gyventojų pajamų mokestis yra apskaičiuojamas iki kitų metų gegužės 1 dienos užpildžius ir pateikus metinę pajamų mokesčio

deklaraciją GPM308. Apskaičiuotas gyventojų pajamų mokestis yra sumokamas į vieną iš VMI prie FM surenkamųjų sąskaitų, kurios yra skelbiamos <http://www.vmi.lt/cms/biudzeto-pajamu-surenkamoji-saskaita>. PSD ir VSD įmokos taip pat iki kitų metų gegužės 1 dienos yra apskaičiuojamos ir sumokamas į SODROS surenkamąsias sąskaitas, kurias galima rasti: <http://www.sodra.lt/surenkamosios-saskaitos>. Išsamesnę informaciją šiuo klausimu rasite www.sodra.lt puslapyje.

17. Kaip galima susigrąžinti sumokėtų mokesčių dalį?

Isigijus verslo liudijimą pajamų mokestis grąžinamas arba įskaitomas, kai verslo liudijime įrašytos rūšies veikla nutrūksta ir ja nesiverčiama iki išduoto verslo liudijimo galiojimo laikotarpio pabaigos. Todėl gyventojas, nutraukdamas veiklą, turi pateikti prašymą dėl veiklos nutraukimo, o norėdamas susigrąžinti mokestį – FR0781 formos prašymą „Grąžinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą)“.

Iregistravus individualią veiklą pagal pažymą. Jei gyventojui, vykdančiam individualią veiklą pagal pažymą, dėl vienokių ar kitokių priežasčių yra susidariusi mokesčio permoka, ji gali būti sugrąžinama pateikus metinę pajamų mokesčio deklaraciją GPM308 arba pateikus FR0781 formą „Grąžinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą)“.

18. Jeigu dalį krepšelio lėšų panaudoju kurui, kanceliarinėms ir pan. išlaidoms, - ar man nuo tos sumos reikės sumokėti mokesčius?

Vykdamas veiklą isigijus verslo liudijimą. Savivaldybių tarybų nustatytas fiksuotas pajamų mokesčio dydis nepriklauso nuo gautų pajamų dydžio bei patirtų išlaidų.

Vykdamas įregistruotą individualią veiklą pagal pažymą. Atkreipiame dėmesį, jog valstybinis neformaliojo vaikų švietimo krepšelis, kurį „atsineš“ vaikai į laisvųjų mokytojų vykdomas programas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatomis, bus laikoma gyventojų, vykdančių individualią veiklą pajamomis, nepriklausomai nuo to ar gautos lėšos bus panaudojamos „atlyginimui“ išsimokėti ar veiklos išlaidoms padengti.

19. Jei gaunamų lėšų visiškai nenaudoju savo atlyginimui (tik veikloms), ar vis tiek turėsiu mokėti mokesčius?

Vykdamas veiklą isigijus verslo liudijimą. Savivaldybių tarybų nustatytas fiksuotas pajamų mokesčio dydis nepriklauso nuo gautų pajamų dydžio bei patirtų išlaidų.

Vykdamas įregistruotą individualią veiklą pagal pažymą. Gyventojas, įregistravęs individualią veiklą pagal pažymą, skaičiuodamas apmokestinamąsias veiklos pajamas iš veiklos pajamų atima veiklos vykdymui patirtas faktines išlaidas arba gali veiklos išlaidomis laikyti 30 proc. gautų (uždirbtų) individualios veiklos pajamų. Todėl gyventojui, vykdančiam individualią veiklą pagal pažymą, priklausantys mokėti mokesčiai yra apskaičiuojami tik nuo apmokestinamųjų veiklos pajamų.

20. Planuojame panaudoti gautas lėšas trenerio atlyginimui. Tai gaunasi, kad reikės sumokėti virš 30% SODRAI, 15% pajamų mokesčio, plus kiti mokesčiai. Žodžiu apie 47-48% valstybės skirtų lėšų vėl grįžta į valstybės biudžetą, o pats paslaugų teikėjas gaus už savo darbą apie 53% lėšų. Ar aš neteisis?

Dėl Verslo liudijimo. Individualią veiklą įsigijus verslo liudijimą turi vykdyti pats verslo liudijimą įsigijęs gyventojas arba į jo verslo liudijimą įrašytas šeimos narys.

Vykdamas įregistruotą individualią veiklą pagal pažymą. Kiek mokesčių reikia mokėti vykdamas individualią laisvojo mokytojo veiklą pagal pažymą buvo paminėta prieš tai.

